

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Polityka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie poprawy zaopatrzenia obszarów wiejskich w energię

Jarosław Wiśniewski

Naczelnik Wydziału Energii Odnawialnych i Biopaliw
Departament Gospodarki Ziemią

Warszawa, 21 listopada 2014 r.

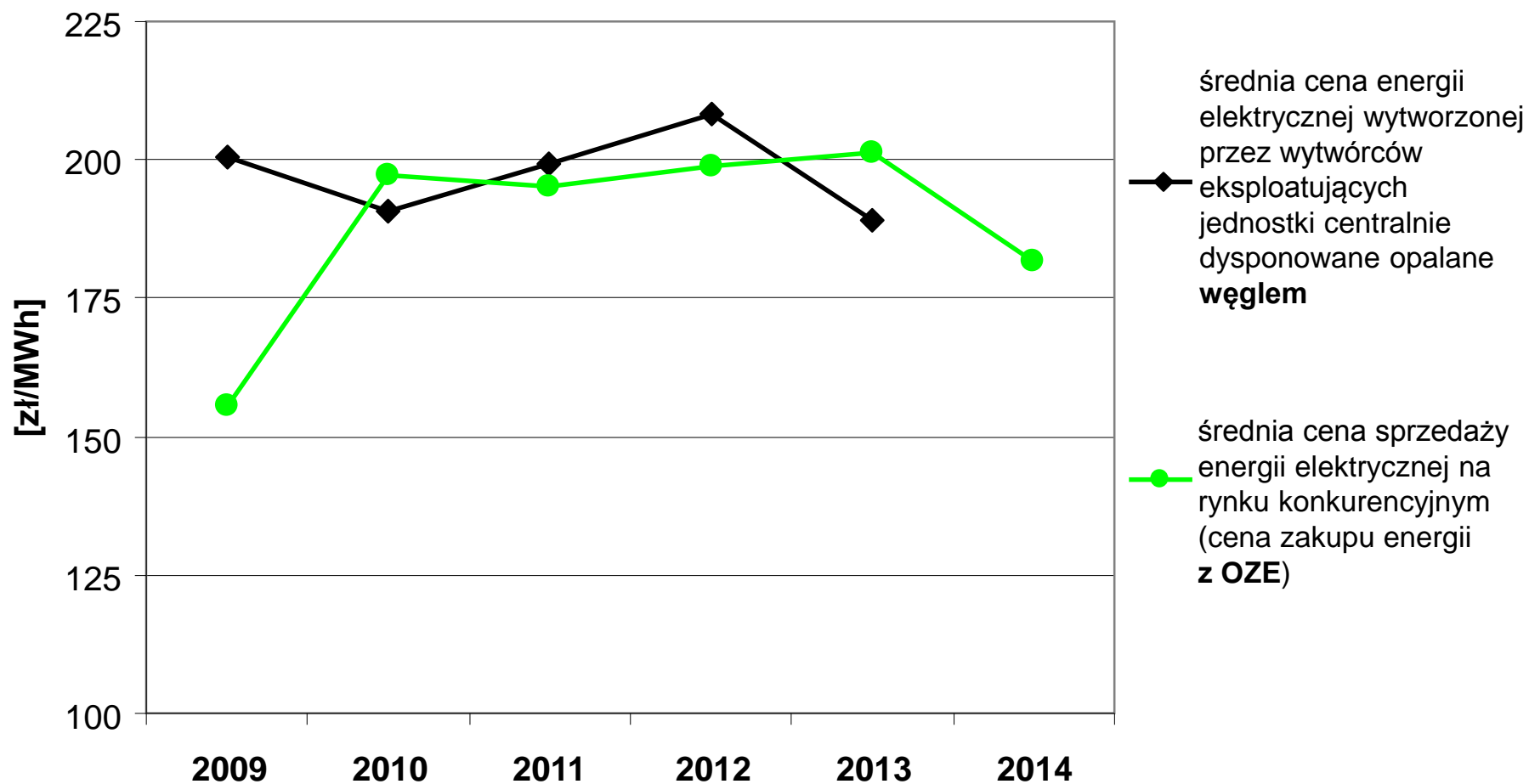

Często pojawiające się stwierdzenia

- Energia z odnawialnych źródeł jest za droga.
- Polska energetyka oparta jest na węglu i tylko ten kierunek gwarantuje bezpieczeństwo energetyczne kraju.
- Mamy przestarzałą infrastrukturę energetyczną, która wymaga dużych nakładów inwestycyjnych, w tym budowy nowych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych.

Koszty energii elektrycznej

Koszty wsparcia OZE

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Krajowe zużycie energii elektrycznej [GWh]	148 718	156 060	157 910	157 013
Produkcja energii elektrycznej z OZE [GWh]	8 679	10 889	13 137	16 879
Wysokość opłaty zastępczej [zł/MWh]	258,89	267,95	274,92	286,74
Cena świadectwa pochodzenia [zł/MWh]	247,10	254,49	261,79	253,30
Wsparcie OZE [mln zł], w tym:	2 147	2 793	3 467	4 313
- opłata zastępcza	47	441	594	326
- świadectwa pochodzenia	2 100	2 352	2 874	3 987
Wsparcie OZE w przeliczeniu na 1 kWh krajowego zużycia energii [zł/kWh]	0,01	0,02	0,02	0,03

Źródło: Obliczenia MRiRW na podstawie Informacji URE, GUS, MG

Opłaty ponoszone przez odbiorców końcowych energii

- **cena energii elektrycznej** – odzwierciedla koszty jej pozyskania, uzależniona od ilości zużytej energii; ustalana w zł/kWh lub zł/MWh,
- **składnik zmienny stawki sieciowej** – rekompensujący koszty zakupu energii elektrycznej w ilości niezbędnej do pokrycia różnicy bilansowej oraz koszty stałe, w części nieuwzględnionej w składniku stałym stawki opłaty przesyłowej w związku z postanowieniami art. 45 ust. 5 ustawy Prawo energetyczne; jest zależny od ilości pobranej energii, ustalany w zł/kWh lub zł/MWh,
- **stawka jakościowa** – związana z kosztami utrzymania odpowiednich parametrów energii elektrycznej; jest zależna od ilości pobranej energii, ustalana w zł/kWh lub zł/MWh,

Opłaty ponoszone przez odbiorców końcowych energii c.d.

- **stawka opłaty przejściowej** – stawka związana z kosztami likwidacji kontraktów długoterminowych; dla gospodarstw domowych jest ona uzależniona od rocznego zużycia energii elektrycznej, a w pozostałych grupach taryfowych zależy od wielkości mocy umownej, ustalana w zł/kW/miesiąc lub w zł/miesiąc - dla odbiorców energii elektrycznej grup taryfowych G,
- **składnik stały stawki sieciowej** – rekompensujący przedsiębiorstwu energetycznemu ponoszone przez nie koszty eksploatacji sieci oraz jej odtworzenia, modernizacji i rozwoju; koszty stałe przesyłania energii sieciami innych napięć i sieciami innych przedsiębiorstw sieciowych; składnik zależny jest od wielkości mocy umownej - ustalany w zł/kW/miesiąc a dla odbiorców energii elektrycznej grup taryfowych G składnik stały stawki sieciowej ustalony jest w zł/miesiąc,
- **stawka opłaty abonamentowej** – rekompensuje ponoszone koszty obsługi handlowej, tj. koszty związane z odczytem wskazań układów pomiarowo - rozliczeniowych i ich kontrolą; jest uzależniona od długości okresu rozliczeniowego, ustalana w zł/miesiąc.

Opłaty za energię elektryczną dla odbiorcy w gospodarstwie domowym

Według informacji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, średnia cena energii elektrycznej dla odbiorcy w gospodarstwie domowym uwzględniająca opłatę za świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej, obliczonej na podstawie cen zawartych w umowach kompleksowych wyniosła:

- za 2013 rok – 0,5048 zł/kWh (bez VAT)
- za 2012 rok – 0,5047 zł/kWh (bez VAT)

~ 0,62 zł/kWh z VAT, w tym cena energii elektrycznej to około 30-40%

Wytwórca energii z OZE może otrzymać:

– zapłatę za energię elektryczną	– 181,55 zł/MWh
– <u>z tytułu świadectwa pochodzenia</u>	– 168,00 zł/MWh
	349,55 zł/MWh

Struktura zużycia energii w gospodarstwach domowych wg kierunków użytkowania (%)

Wyszczególnienie	2002	2009	2012
Ogrzewanie pomieszczeń	71,3	70,2	68,8
Ogrzewanie wody	15,0	14,4	14,8
Gotowanie posiłków	7,1	8,2	8,3
Oświetlenie	2,3	1,8	1,5
Urządzenia elektryczne	4,3	5,4	6,6

Źródło: Zużycie energii w gospodarstwach domowych w 2012 r. (GUS 2014 r.)

Jak efektywnie wykorzystać istniejący potencjał OZE w Polsce?

- Inwestycje indywidualne i sprzedaż energii do sieci
 - trudności z przyłączeniem,
 - niestabilny system wsparcia oraz kolejne zmiany,
- Inwestycje prosumenckie i wytwarzanie energii na własne potrzeby
 - stosunkowo długi okres zwrotu inwestycji dla prosumenta,
 - konieczność zapewnienia ciągłości dostaw energii (wiatr, słońce),
- Inwestycje zbiorowe i tworzenie np. spółdzielni energetycznych
 - pierwsza spółdzielnia energetyczna powstała w woj. lubelskim,

Wyjazdy studyjne do Niemiec sfinansowane w ramach PROW 2007-2013

- I. Termin 14 – 16 lipca 2014 r. dla przedstawicieli operatorów sieci dystrybucyjnych, przedstawicieli administracji
- II. Termin 23 – 25 lipca 2014 r. dla przedstawicieli samorządu terytorialnego

Zasięg terytorialny: Brandenburgia, Hesja, Dolna Saksonia i Bawaria

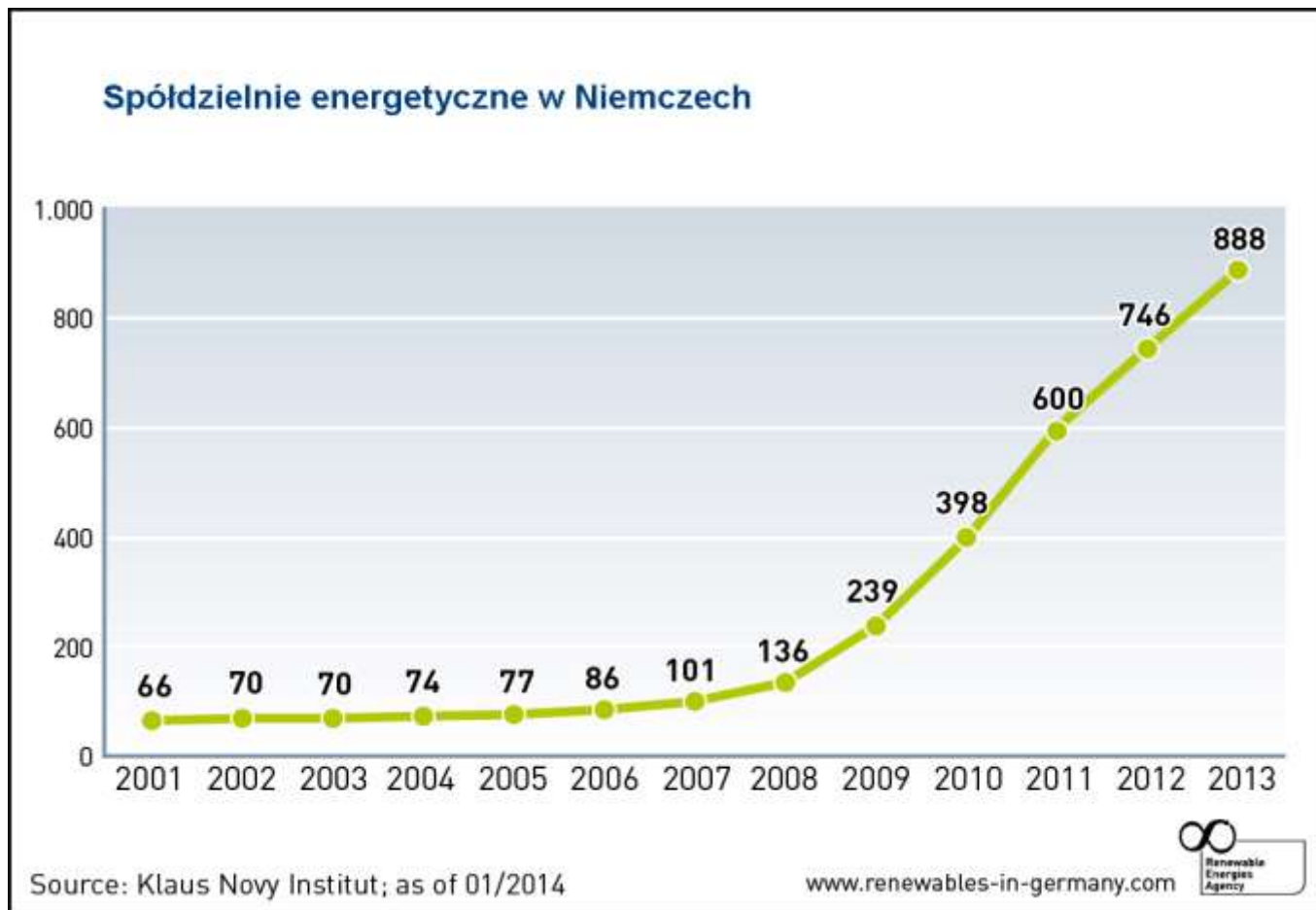

**Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich**

Liczba spółdzielni energetycznych w Niemczech

Źródło: www.renewables-in-germany.com

Znaczenie spółdzielni energetycznych w Niemczech

- produkcję tańszej energii na potrzeby własne (niezależność energetyczna) oraz wpływy z dywidend,
- obniżenie emisji, wypełnianie celów klimatycznych, poprawa jakości środowiska naturalnego,
- integrację i rozwój społeczności lokalnej poprzez stworzenie nowych miejsc pracy i nabycie nowych umiejętności (tzw. „green jobs”), rozwój eko-turystyki i biznesu,
- poprzez bezpośrednie zaangażowanie mieszkańców w funkcjonowanie spółdzielni i instytucji, które wokół i dzięki niej powstają, wzmacnianie się więzi z miejscem zamieszkania, co w sposób znaczący hamuje odpływ ludności ze wsi do miast,
- wymianę doświadczeń, korzystanie z najnowszych rozwiązań technologicznych i wzmacnianie współpracy regionalnej przy realizacji przedsięwzięć, obejmujących kilka-kilkanaście miejscowości.

Spółdzielnie energetyczne w Niemczech na przykładzie Feldheim

Feldheim (Brandenburgia), pierwsza wioska samowystarczalna energetycznie

Około 130 mieszkańców, spółdzielnia rolnicza 1,7 tys. ha, firma sektora metalowego,
Produkcja energii elektrycznej oraz ciepła z biogazu + piec na biomasę ,
Ferma wiatrowa (43 wiatraki z o mocy 74,1 MW) przyłączona do sieci – sprzedaż nadwyżek energii elektrycznej,

Własna sieć dystrybucyjna elektryczna i ciepła,

Średnia cena energii elektrycznej 16,6 ct/kWh – średnia cena w Niemczech: 28,30 ct/kWh,

100% energii z OZE, ceny 20% niższe niż przy produkcji konwencjonalnej.

Źródła: <http://www.gruene.de/themen/atomausstieg-energiewende/selbst-ist-der-strom.html>, <http://www.biogas-kanns.de/rechts/Biogas-Praxis/Bioenergie-Kommune/484/>

Spółdzielnie energetyczne w Niemczech na przykładzie Feldheim i Jühnde

Jühnde (Dolna Saksonia), pierwsza “Wieś bioenergetyczna”

Około 750 mieszkańców, 7 rolników powierzchnia użytków rolnych 1,3 tys. ha,

Biogazownia o mocy 700 kW (ponad 2 razy więcej niż zapotrzebowanie), piec na biomasę 550 kWth
+ spalany olej roślinny 1,6 MWth,

Własna sieć grzewcza 5,5 km, energia elektryczna sprzedawana za pośrednictwem sieci operatora,

Gospodarstwa domowe oszczędzają ok. 750 € rocznie,

Od 2006 r. całkowite zapotrzebowanie na energię zapewnione dzięki OZE

Źródła: <http://www.gruene.de/themen/atomausstieg-energiewende/selbst-ist-der-strom.html>, <http://www.biogas-kanns.de/rechts/Biogas-Praxis/Bioenergie-Kommune/484/>

Wsparcie idei spółdzielni energetycznych

W dniu 19 sierpnia 2014 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołał:

*„Zespół do spraw rozwoju gospodarki
niskoemisyjnej na obszarach wiejskich”*

Cel: wypracowanie koncepcji rozwiązań
systemowych

Wsparcie w ramach PROW 2007-2013

Działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”:

- Wsparcie operacji dotyczących **budowy mikroinstalacji prosumenckich wykorzystujących lokalne odnawialne źródła energii,**
- Zmiany działania zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący i oczekują na akceptację Komisji Europejskiej
- Beneficjent pomocy – gmina,
- Budżet działania 17 250 000 EUR,
- Intensywność wsparcia do 90% kosztów kwalifikowanych (10% wkład własny),
- Maksymalna kwota refundacji określona jest na poziomie pomocy de minimis dla inwestycji przyznawanej przedsiębiorcom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, tj. 500 000 EUR,
- Termin realizacji przedsięwzięcia i wystąpienia z wnioskiem o wypłatę pomocy - do 30 czerwca 2015 r. lub do 30 września 2015 r. w zależności od decyzji KE.

Wsparcie w ramach PROW 2014-2020

- Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)
 - operacje mające na celu poprawę konkurencyjności i zwiększenie rentowności gospodarstwa rolnego w wyniku jego restrukturyzacji,
 - OZE może stanowić element operacji związanej z produkcją zwierzęcą,
 - inwestycje indywidualne lub zbiorowe,
 - do 900 tys. PLN w przypadku rozwoju produkcji roślin,
 - do 500 tys. PLN w pozostałych inwestycje nie związane z modernizacją istniejących w gospodarstwie budynków – do 200 tys. PLN.
- Pomoc na inwestycje w przetwórstwo/marketing i rozwój produktów rolnych (Przetwórstwo i marketing produktów rolnych)
 - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów załącznika I, produktem,
 - zakup urządzeń służących poprawie ochrony środowiska.
 - dofinansowanie do 50% kosztów kwalifikowanych, w przypadku jednego beneficjenta do 3 mln PLN, w przypadku grupy beneficjentów 15 mln PLN.

Kształcenie instalatorów mikro i małych instalacji OZE

Od roku szkolnego 2014/2015 w 4 szkołach prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęto kształcenie w zawodzie „*technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej*”:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Jadwigi Dziubińskiej w Goładkowie,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego w Gołotczyźnie,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Augusta Zamoyskiego, w Jabłoni,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. II Czechosłowackiej Brygady Spadochronowej w Nowosielcach.

Analiza prawna Ministerstwa Gospodarki

Kancelaria Wierciński, Kwieciński, Baehr Spółka
Komandytowa, na zlecenie MG w lipcu 2014 przygotowała:

„Analizę mającą na celu wdrożenie instytucji spółdzielni energetycznej do polskiego systemu prawa w oparciu o najlepsze praktyki państw Unii Europejskiej”

Podsumowanie

- Efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii nie jest możliwe bez wzajemnego współdziałania wszystkich stron.
- Przykłady Feldheim i Jühnde pokazują, że wzajemne relacje pomiędzy spółdzielniami energetycznymi i operatorami sieci mogą mieć charakter konkurencyjny (wrogi) lub kooperacyjny (przyjazny).
- W Polsce powstała pierwsza spółdzielnia energetyczna, co pokazuje, że jest możliwy podobny kierunek transformacji energetycznej, jaki na masową skalę rozwija się w Niemczech.
- Odnawialne źródła energii to nie tylko cel środowiskowy ale szansa na ożywienie gospodarcze oraz poprawę warunków życia na obszarach wiejskich.
- Zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej, to obok infrastruktury transportowej oraz łączności, podstawowy warunek dalszego rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa.

Dziękuję za uwagę